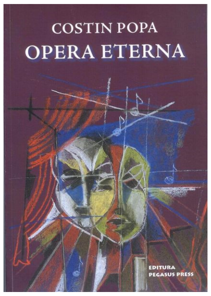
Ne întâlnim la Opera Eterna?

(Grigore Constantinescu – 2 august 2010)

Jurnalul este o formă publicistică ce cunoaște numeroase variante. Costin Popa a ales-o pe cea care, prin efectul rememorării, aduce în pagină impresiile receptate din lumea ce îi este cea mai dragă – lirica. În succesiunea paginilor de volum, promptitudinea apariției cotidiene se transferă în firescul de sinteză al acestei succesiuni memorialistice, caracteristică ultimelor cărți semnate de Costin Popa, ce au drept memento „OPERA...”. Deși titlul recent adaugă o nuanță paseistă puțin sumbră, cea de „...ETERNĂ”, forma discursului nu își schimbă totuși promisiunea unui „to be conntinued”. Deocamdată, ultimele știri păstrează drept limite momentele ce urmează lui 2007, cu recordul consemnărilor primelor luni (chiar zile) dinaintea apariției volumului, din 2010.

Argumente ale atractivității mult multiple, multe însă ieșite din cotidian și intrate, deocamdată, în „istoria mică” a anilor recenzați. Ce înseamnă așa ceva? În primul rând revenirea la anumite evenimente întâmplate, titluri repertoriale, stagiuni și, mai ales interpreți cunoscuți acum. Revenirea înseamnă oferta pentru rejudecare retrospectivă, verificând în timp stabilitatea judecăților formulate, prin ecourile răspândire (opinii verbale, opinii cu alte semnături scrise). Tot în sfera repertorială intră evenimentele de genul premieră, precum și cele legate de reproducerea cinematografică, filmică, radiofonică, în care aprecierile valorice se sprijină pe importanța ierarhiei istorice a momentelor. Nu mai trebuie explicat interesul diagramei stagiunilor naționale cărora li se adaugă, mai ales, flash-uri din cele internaționale. Ele suplinesc posibile absențe ale lectorului cu impresii pertinente, avizate de critic și comparabile cu ce a fost „înainte”. Și acest al patrulea volum este foarte bogat în întâlniri-portret, interviuri cu interpreți de faimă care evoluează spre actualizări, sinteze și comentarii bine cumpănite de autor.

Este de remarcat și un alt argument, cel al discutării problemelor specifice liricii, începând cu vocalitatea proiecțiilor bazate pe opinii personale, cercetare analitică ce este caracterizată de priceperea unui pasionat al muzicii de operă. Ceea ce se spune în această privință, autentifică opinii anterioare ale observatorului și, totodată, proiectează perspective de carieră, nu lipsite uneori de avertizări terminale. Interesante aceste conotații din care nu lipsesc nuanțe critice, nu o dată prezente printre florile din buchetul de laude la adresa interpretului. Ca interpretare, scena de teatru, regia de spectacol și concepția nu sunt ignorate, precum nici colaborarea dintre membrii distribuțiilor urmărite, apoi discutate. Să apară aici pericolul repetărilor? Nu este cazul, „ocheanul” criticului vede detaliul și luminează aspecte diverse, dovedind o autentică pasiune pentru aceste subiecte.

Parcurgerea volumului seamănă cu traversarea unui amplu solilocviu care, pentru un coleg de breaslă, îl situează pe autor în tripticul cu momentele petrecute așezat în fotoliul sălii de spectacol, apoi în dialogurile cu alți melomani sau interpreți și, finalmente, în fața mese de lucru, mai propriu, a elaborărilor sub claviatura calculatorului. Costin Popa nu obosește interesându-se și participând la tot ce i se pare interesant, chiar și într-o sală cinematografică bucureșteană cu lumini și sunete de la Metropolitan. Adevărat însă, când bănuiește că la orizont se profilează o „cacialma”, ocolește reperul, preferând soluția aceasta celei de intrare posibilă în polemică. De ce? Pentru că,

primordial, îi place frecventarea lumii lirice, nu și războiul cu soldații care o populează, fără a avea în raniță vreun „baston de mareșal”.

Câteva interviuri-eseuri, provoacă la opinii interlocutori care locuiesc în cetatea operei, fără a fi interpreți. Se lărgește astfel sfera problematicii către teorie, în canto și regie, către management și, de ce nu, către comentariul critic al... criticii.

Atractivitatea paginii scrise? O regăsim în discursul literar, în nuanțele pigmentare ale unui vocabular colorat cu preluări surprinzătoare de cuvinte adaptate limbii române, din repertoriul liric internațional italo-franco-englez. Chiar dacă intenția primează, fina ironie nu lipsește din comentarii, Costin Popa evitând și explicarea ei pentru cei ce nu o sesizează.

Toate cele spuse merg spre ideea unei configurări personale consecvente, încă din anii tinereții, din ce în ce consolidate de maturitate. Iată de ce putem aprecia că, acum, **Opera Eterna** e încă o contribuție la o serie ce tinde a deveni „colecție de autor”.

Particularități? Firește, cele spuse mai înainte nu sunt repetări, ci aparţin actualității edificate pe experiențe anterioare.

Capacitări ale cititorului prin subiectele propuse? În primul rând alinierea marilor nume ale scenei lirice, acum invitate, uneori reîntâlnite în alte ipostaze ale generației din care fac parte. Iată câteva dintre acestea: Rene Fleming, pe care Costin Popa mi-a recomandat-o spre îndrăgostire, solicitând cu ani în urmă comentariul unui disc al divei; Angela Gheorghiu, adesea apărată de neprevăzut prin succesele care o bântuie; Alexandru Agache, Elena Moșuc, Roxana Constantinescu, Theodora Gheorghiu, Liliana Nichiteanu, Marius Brenciu (acum pe scenă la New York), George Petean, Oana Andra – români pe constelația lirică. Și... Anna Netrebko (după concediul de maternitate), Natalie Dessay, Roberto Alagna, Placido Domingo (cu incursiuni baritonale), Leo Nucci, Furnaletto – maeștrii pe diferitele trepte ale timpului. Și, desigur, înțelepți ai operei – Ioan Holender sau Ionel Pantea. Poate, și cei plecați dintre noi – Ludovic Spiess, Valentin Teodorian, Elena Cernei. Un incitant Album foto completează prin imagine cuvintele. Enumerarea poate continua la toate aceste repere dar, pentru a afla, trebui să acceptăm invitația de a fi oaspeții **Operei eterne** semnată acum de Costin Popa, din perspectiva vacanței de vară, înaintea unei noi stagiuni lirice.